

Nr 119.

Af herr **Molin** i Dombäcksmark, om ett anslag af 800,000 kronor till understöd åt synnerligt betungade väghållningsdistrikt m. m.

I statsverkspropositionen till innevarande års Riksdag under nionde hufvudtiteln § 82 föreslår Kungl. Maj:t Riksdagen att till understöd åt synnerligen betungade väghållningsdistrikt på extra stat för 1913 anvisa 400,000 kronor. Grunderna för dessa medels utgående föreslås, som följer:

att understöd må bestämmas till högst hälften af distrikts kostnad för vägunderhåll, beräknadt efter medeltalet af nämnda kostnad för det löpande och de sist förflutna fem åren, dock att understöd icke må utgå i den mån sagda kostnad understiger 30 öre per vägfyrek;

att såsom underhållskostnad skall härvid anses för indelad väg det af vederbörande särskilda nämnd satta uppskattningsbelopp och för icke indelad väg samt bro och färja äfvensom för vinterväghållningen väggassans verkliga utgifter för ändamålet, allt med afdrag af det ordinarie statsbidraget till vägunderhållet eller andra distriktet tillkommande bidrag och särskilda inkomster; samt

att understöd, som kan vara beviljadt, skall utbetalas till vägstyrelsen för att på lämpligt sätt tillgodokomma de väghållningsskyldiga i förhållande till deras vägfyrktal.

I motiveringen för detta anslagssökande framhåller statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet bland annat, att den beräknade summan, för att i hvarje fall sänka kostnaderna för vägunderhållet till 30 öre per vägfyrk, 736,832 kronor, hvilken summa af tillkallade sakkunniga, på anförda skäl, ansetts kunna sänkas till 500,000 kronor, ytterligare borde nedsättas till 400,000 kronor, i betraktande af att måhända ny kungörelse i ämnet ej hinner under innevarande år utfärdas ens före

Bihang till Riksdagens protokoll 1912. 4 saml. 43 häft. (Nr 119—124). 1

den tid, då ansökningar enligt nu gällande föreskrifter skola vara ingifna, att alltså den nu afsedda höjningen af anslagsbeloppet (förut endast 150,000 kronor) samt de ifrågasatta förändrade reglerna för anslagets användande ej kunna förutsättas vara, åtminstone i vidsträcktare omfattning, dessförinnan kända, och att det sålunda kan antagas, att ansökningar icke skola under detta år inkomma i samma utsträckning, som lärere få beräknas under följande år.

Det förhållandet, att den bestämda tiden för ansökningarnas ingifvande kan antagas utgöra hinder för anslagets utbetalande i dess helhet, utgör enligt min mening icke skäl för anslagets nedsättande till närmare hälften af den nödig ansedda summan.

För undanröjandet af detta hinder, som rent af kunde leda därhän, att anslaget ej alls skulle kunna tagas i anspråk, vore enligt mitt förmenande lämpligare att i detta speciella fall framflytta tiden för ansökningarnas ingifvande.

Möjligheten, att synnerligen betungade väghållningsdistrikt skulle af glömska eller okunnighet om anslagets förefintlighet uraktlåta att söka statsbidraget, torde lämpligast kunna undanröjas medelst i någon mån effektivare kungörande af anslagets förekomst än hvad hittills möjligen varit fallet.

Därest antagas kan, att anslaget trots framflyttning af tiden för ansökningars ingifvande och trots effektivare kungörande likväl ej skulle komma att utgå till fullo, synes mig då lämpligare att något vidga på villkoren för anslagets åtnjutande t. ex. genom att understödet må bestämmas till högst $\frac{2}{3}$ af distriktskostnad för vägunderhållet etc. och att understöd icke må utgå i den mån sagda kostnad understiger 25 öre per vägfyrek. Då Kungl. Maj:t i sista hand har att bringa hjälp, där hjälp bäst behöfves, torde utvidgandet af möjligheterna för statsanslags erhållande icke bli föremål för allför stora betänkligheter.

Då vägskatterna, särskildt i Norrland, oupphörligen tendera att stiga och för närvarande äro de tyngsta af alla skatter, och det sålunda kan antagas, att den beräknade summan 736,832 kronor icke förslår att under år 1913 utjämna vägskatten inom de mest betungade väghållningsdistrikten till gränsen 30 öre per vägfyrek eller något därunder, synes mig, som summan bör afrundas uppåt till 800,000 kronor.

På grund af det anförda får jag föreslå,

att riksdagen till understöd åt synnerligen betungade väghållningsdistrikt på extra stat för år 1913 anvisar 800,000 kronor;

att understöd må bestämmas till högst $\frac{2}{3}$ af distrikts kostnad för vägunderhåll, beräknad efter medeltalet af nämnda kostnad för det löpande och de sistförflutna fem åren, dock att understöd icke må utgå, i den mån sagda kostnad understiger 25 öre per vägfyrk;

att öfriga i statsverkspropositionen i ämnet föreslagna villkor godkännas; samt

att tiden för insändandet af ansökan för erhållandet af anslag för år 1913 utsättes så sent, att kungörelse om anslagets befintlighet i god tid hinner utfärdas.

Stockholm den 24 januari 1912.

Emil Molin,
Dombäcksmark.

Nr 120.

Af herr **Molin** i Dombäcksmark, *om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående bidrag af statsmedel till kostnaderna för indelning och förbättring af enskilda vägar på landet.*

Såsom ett led i sträfvandet att på själfhjälpens väg skaffa landet farbara vägar utan anlitage af stora summor i form af statsanslag och direkt vägskatt synes mig vara lagen om enskilda vägar på landet den 5 juli 1907. Stora förhoppningar blefvo fästa vid denna lag. Det troddes på sin tid, att denna lag skulle åstadkomma icke blott att de enskilda vägarna inom kort skulle bli farbara, då man hade skälig anledning förutse, att respektive intressenter skulle begagna sig af sin lagliga rätt att fordra vägarnas ställande i farbart skick, utan äfven att många kraf på nya landsvägar med därmed förenade kostnader för undersökning m. m. skulle utebli. Men så har ej blifvit fallet. Lagen om enskilda vägar på landet synes vara och komma att förblifva utan mera vidt-